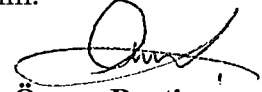

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

47350

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

24 Temmuz 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde Cengiz Topel Caddesi üzerindeki Onur Market kavşağında, kaldırırma sıfır ve yüksek hızla seyreden zırhlı bir aracın 17 yaşındaki Elanur Kına'ya çarpması sonucu ağır yaralanması, Hakkâri ve bölge kentlerinde zırhlı araçların sivil yaşam üzerindeki tehdidini bir kez daha ortaya koymuştur. Ayağı kırılan ve kafa travması geçiren Elanur'un yanı sıra annesinin de aracın altında kalmaktan son anda kurtulması, olayın basit bir trafik kazası olarak değerlendirilemeyeceğini göstermektedir. İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin 7 Haziran 2023 tarihli verilerine göre, Kürtlerin çoğunlukta yaşadığı bölge kentlerinde son 15 yılda zırhlı araçlar ve kolluk hâkimiyetindeki araçların karıştığı 82 olayda 21'i çocuk 44 yurttaş yaşamını yitirmiş, 23'ü çocuk 94 yurttaş yaralanmıştır. Bu tablo, bölge kentlerinde süreklilik kazanmış yapısal bir güvenlik ve kamu yönetimi pratiğine işaret etmekte; sorunun münferit olaylar üzerinden değil, sistematik ve yapısal boyutlarıyla ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Hakkâri ve Yüksekova'da kent merkezlerinin, mahallelerin ve gündelik yaşam alanlarının askeri ve zırhlı araçların yoğun kullanımına açık tutulması; çocukların okula, yurttaşların işine ve evine giderken bu araçların yarattığı riskle karşı karşıya bırakılması, yaşam hakkı ve kamu güvenliği açısından ciddi bir sorundur. Güvenlik amacıyla kullanılan kamu gücünün kendisinin yurttaşların yaşamını tehlikeye atması, güvenlik politikalarının meşruiyetini tartışmalı hale getirmektedir. Sorunun bir diğer boyutu ise cezasızlıktır. Zırhlı araçların karıştığı ölüm ve yaralanmalarda sorumluların etkili biçimde soruşturulmaması, kamu görevlilerinin idari ve adli sorumluluklarının etkin biçimde işletilmemesi ve benzer olayların tekrarını önleyecek tedbirlerin alınmaması, cezasızlığı kurumsallaştıran bir mekanizma yaratmaktadır. Hukuk devletinde kamu görevlileri de hukuk karşısında hesap verebilir olmalı; yaşam hakkını ihlal eden veya tehlikeye atan eylemler etkin, bağımsız ve tarafsız biçimde soruşturulmalıdır.

Bu mesele, aynı zamanda Barış ve Demokratik Toplum sürecinin de önemli bir boyutudur. Kalıcı barış, yalnızca çatışmanın sona ermesiyle değil, güvenlikçi ve askeri paradigmanın gündelik yaşam alanlarındaki izlerinin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Zırhlı araçların kent merkezlerinde ve sivil yaşam alanlarında olağanlaştırılması yerine, güvenlik politikalarının sivilleştirilmesi; çocukların, kadınların ve tüm yurttaşların kendilerini özgür ve güvende hissedebilecekleri bir kamusal alanın inşa edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, Hakkâri başta olmak üzere bölge kentlerinde zırhlı araçların karıştığı ölüm ve yaralanmaların tüm yönleriyle araştırılması; bu olaylarda sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında yürütülen soruşturmaların ve yargı süreçlerinin, verilen takipsizlik ve kovuşturmaya yer olmadığı kararlarının, mahkûmiyetlerin yanı sıra görevden uzaklaştırma ve disiplin işlemlerinin bütünlüklü biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Yurttaşların yaşam hakkının güvenlik politikalarının gölgesinde bırakılmaması, kamu gücünü kullananların hukuk önünde hesap

25.22.091

verebilirliğinin sağlanması ve cezasızlık pratiğinin sonlandırılması, hukuk devletinin ve demokratik toplum düzeninin temel gereklerindendir.

Bu bağlamda;

1. 24 Temmuz 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde 17 yaşındaki Elanur Kına'nın ağır yaralanmasıyla sonuçlanan zırhlı araç olayı hakkında Bakanlığınızca yürütülen idari inceleme veya soruşturma bulunmakta mıdır? Olayın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla hangi işlemler yapılmıştır?
2. Söz konusu olayda zırhlı aracı kullanan personelin görev, yetki ve sorumlulukları nelerdir? Personelin zırhlı araç kullanma eğitimi, sürüş yeterliliği ve görev sırasında uyması gereken hız ve güzergâh kurallarına ilişkin kayıtlar incelenmiş midir?
3. Hakkâri ve ilçelerinde son 10 yıl içerisinde zırhlı araç veya kolluk araçlarının karıştığı kaç trafik olayı meydana gelmiştir? Bu olaylarda kaç yurttaş yaşamını yitirmiş, kaç yurttaş yaralanmıştır? Yaralanan ve yaşamını yitirenlerin yaş grupları ve çocuklara ilişkin veriler nelerdir?
4. Son 10 yıl içerisinde Hakkâri ve bölge kentlerinde zırhlı araçların karıştığı olaylar nedeniyle kaç kolluk görevlisi hakkında idari soruşturma açılmış, kaç personel görevden uzaklaştırılmış veya açığa alınmış, kaç personel hakkında disiplin cezası uygulanmıştır?
5. Aynı dönem içerisinde Hakkâri ve bölge kentlerinde meydana gelen zırhlı araç kaynaklı ölüm ve ağır yaralanma olaylarından kaçında adli soruşturma yürütülmüş; kaç kamu görevlisi hakkında kamu davası açılmış ve kaç kamu görevlisi yargılama sonucunda mahkûm edilmiştir?
6. Bakanlığınız kayıtlarına göre Hakkâri ve bölge kentlerinde meydana gelen bu olaylardan kaçında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş, kaç dosya takipsizlikle sonuçlanmış veya herhangi bir adli ya da idari yaptırım uygulanmadan kapatılmıştır?
7. Zırhlı araçların kent merkezlerinde, mahalle aralarında, okul çevrelerinde, kaldırımlara yakın güzergâhlarda ve yoğun yaya trafiğinin bulunduğu alanlarda kullanımına ilişkin özel hız, güzergâh ve güvenlik protokolleri bulunmakta mıdır? Varsa bu protokoller kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
8. Hakkâri ve bölge kentlerinde sivil yaşam alanlarında kullanılan zırhlı araçların neden olduğu ölüm ve yaralanmaların tekrarını önlemek amacıyla araçların kent merkezlerinden çıkarılması veya kullanımının ciddi biçimde sınırlandırılması konusunda Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
9. Barış ve Demokratik Toplum süreci kapsamında, çatışma ve güvenlik paradigmasının kent yaşamındaki görünür unsurlarından biri olan zırhlı araçların sivil yaşam alanlarındaki kullanımının azaltılması ve güvenlik politikalarının sivilleştirilmesi konusunda Bakanlığınızın herhangi bir eylem planı veya politika çalışması bulunmakta mıdır?
10. Hakkâri ve bölge kentlerinde zırhlı araçların karıştığı olaylarda kamu görevlilerinin sorumluluğunun etkin biçimde soruşturulmasını ve benzer olayların tekrarını önleyecek idari tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla bağımsız bir izleme ve denetim mekanizması oluşturmayı planlıyor musunuz?